

Digitale Agenda

Voortgangsrapportage 2025

Inhoud

Vooraf	4
Kritieke prestatie indicatoren	5
Projecten.....	7
Financieel	21

Vooraf

In juli 2021 is de verkenning van de digitale agenda opgeleverd. Dit document beschrijft de wenselijke richting en focus omtrent de digitale transformatie in Zeeland. In navolging van de verkenning is het uitvoeringsprogramma Digitale Agenda (UDA) opgesteld, waaraan sinds maart 2022 uitvoering wordt gegeven.

Deze rapportage heeft betrekking op de periode maart 2025 tot november 2025 van het uitvoeringsprogramma Digitale Agenda (2022-2026) en is samengesteld door de programmagroep Digitale Agenda.

Het UDA kent een centrale doelstelling:

*“Met inzicht, focus en verbinding een bijdrage leveren aan
versnelling van digitale transformatie ten bate van de Zeeuwse
ambities.”*

Het UDA heeft de doelstelling om de digitale transitie in de regio en binnen de eigen Provinciale organisatie te stimuleren. Zo kent het UDA een gedeelde focus op de interne ontwikkelingen en de regionale ontwikkelingen.

Het uitvoeringsprogramma Digitale Agenda kende van origine 31 projecten verdeeld over vier sporen:

- Data ontketenen
- MKB Innovatie
- Connectiviteit
- Provinciale Dienstverlening

Met de motie van november 2024 is het spoor AI toegevoegd aan de digitale agenda.

Kritieke prestatie indicatoren

Voortgang algemeen

In het tweede deel van 2025 zijn er een aantal prominente projecten opgestart welke vorm geven aan de wensen vanuit de motie van november 2024 en de originele doelstellingen van het uitvoeringsprogramma. Met het onderzoek naar de AI hub, CTRL (voorheen APK digitaal) en de AI filmreeks zijn er grote stappen gezet. Met de vorige rapportage zijn er verschillende trajecten afgesloten. Dit leidt tot ruimte voor nieuwe initiatieven in 2026.

Kwaliteit

Status:

Voortgang:

We zien duidelijke ontwikkelingen bij het betrekken van stakeholders, het verkennen van nieuwe initiatieven en het inspelen op nieuwe ontwikkelingen i.h.k.v. digitalisering. Deze ontwikkelingen dragen sterk bij aan de kwaliteit van het uitvoeringsprogramma. Het netwerk van de programmagroep is vergroot en zo zijn er contacten met de Zorgcoalitie, Gemeente Goes, de VZG, het onderwijs uit de regio en tal van ondernemers.

Geld

Status:

Voortgang:

Het uitvoeringsprogramma wordt uitgevoerd binnen het daarvoor beschikbaar gestelde budget. Enkele middelen uit 2025 worden doorgeschoven naar 2026. Dit komt met name omdat partners niet tijdig konden leveren en enkele trajecten doorlopen tot Q1 van 2026.

Tijd

Status:

Voortgang:

De looptijd van het uitvoeringsprogramma sluit niet volledig aan op de looptijd van de onderliggende projecten. Met name de nieuwe projecten lopen verder dan 2026. Daarnaast kan geconstateerd

worden dat digitalisering een voortdurende ontwikkeling is. De beoogde resultaten van het programma tot nu toe zijn overigens in lijn met de verwachting.

Risico

Status:

Voortgang:

Er wordt gewerkt aan de verbinding met andere trajecten waar de Provinciale organisatie bij betrokken is. Daarnaast steken we in op het bekend maken van de modus operandi van het uitvoeringsprogramma binnen en buiten de Provinciale organisatie. Recent is de programmagroep uitgebreid om een grotere dekking te krijgen binnen de organisatie. Daarnaast heeft de Digitale Agenda een podium gekregen op Contacta 2025, wordt er aangesloten bij het programmamanagersoverleg en worden stevige verbindingen gelegd met stakeholders.

Omgeving

Status:

Voortgang:

Een focuspunt blijft de bekendheid van de digitale agenda bij de stakeholders in de regio. De impact van de digitale agenda kan vergroot worden door meer in te zetten op het netwerken, afstemmen en verkennen met regionale stakeholders. De nieuwe opzet dient bij te dragen aan het behalen van de potentie. Zoals in het voorgaande punt genoemd zijn hier acties op uitgevoerd.

Projecten

Administratie wijzigingen

De originele lijst van projecten is op sommige plaatsen aangepast.

Project	Wijziging
APK digitaal	Hernoemd: CTRL
Modernisering van het Elektronisch openbaar bestuur	Samengevoegd tot: Implementatie Digitale Wetgeving
Wet open overheid	Samengevoegd tot: Implementatie Digitale Wetgeving
Dienstverleningsconcept	Samengevoegd tot: Implementatie Digitale Wetgeving

Projectenoverzicht

Overzicht Projecten Digitale agenda			
Stroom	Project	Status	Resultaat
Data ontketenen	Zeeuwse Data Alliantie	Lopend	
Data ontketenen	ArbeidsmarktInZicht	Lopend	
Data ontketenen	Digital Twin	Lopend	
Data ontketenen	Mobility as a Service (MaaS)	Lopend	
Data ontketenen	Data Governance	Lopend	
Connectiviteit	Internet of Things	Lopend	
Innovatie MKB	Digitaal Verder	Lopend	
Innovatie MKB	HCA-ICT Boost IT	Lopend	
Innovatie MKB	CTRL	Lopend	
Innovatie MKB	European Digital Innovation Hub Zuid-Nederland	Lopend	
AI	AI bewustwording filmreeks	Lopend	
AI	AI samenwerking in Zeeland	Lopend	
AI	Onderzoek AI Hub	Lopend	
Provinciale dienstverlening	Implementatie omgevingswet	Lopend	
Provinciale dienstverlening	Implementatie Digitale Wetgeving	Lopend	
Connectiviteit	Digitale dienstverlening buitengebied	Nieuw	
AI	AI Hackathon	Nieuw	
Provinciale dienstverlening	Ontwikkel proeftuinen	In voorbereiding	

Nieuwe projecten

Digitale dienstverlening buitengebied

Het signaal dat Delta en Greenet hun dienstverlening middels de vast-draadloos verbinding stoppen per 1 januari 2026 heeft geleid tot een nieuw initiatief. Bij de inwoners leefde veel onduidelijkheid omtrent de voortgang van Glasdraad en mogelijke (tussentijdse) alternatieven. Binnen dit project zijn we in gesprek met providers Delta, Greenet, Odido, KPN en Glasdraad om de impact te bepalen, mogelijkheden te bespreken om de impact te verkleinen en er zorg voor te dragen dat inwoners en bedrijven tijdig geïnformeerd worden inzake mogelijke (tussentijdse) alternatieven en de toekomstige infrastructurele aansluitingen van adressen.

Daarnaast verkennen we met partijen mogelijke toekomstige samenwerkingen tussen providers om een breder pallet aan digitale dienstverlening mogelijk te maken voor de Zeeuwse inwoners en bedrijven.

AI Hackathon

Op 26 mei heeft het Datafest plaatsgevonden. Het Datafest is tot stand gekomen middels de samenwerking tussen de Provincie Zeeland en HZ University of Applied Sciences.

Het Datafest is een beproefd en succesvol initiatief en het idee is om dit concept te gebruiken in een nieuw initiatief.

In november 2024 is namelijk de motie inzake AI aangenomen door Provinciale Staten welke vraagt de AI thematiek (prominent) binnen de Digitale Agenda op te nemen.

Concept Op basis van initiatieven elders in het land is het traject opgezet om een hackathon te organiseren gericht op het ontwikkelen van AI oplossingen.

Doel

Het doel van de hackathon is drieledig:

1. Studenten leren AI-producten en toepassingen te ontwikkelen op basis van echte vraagstukken, wat hun kennis en kunde vergroot.
2. Bedrijven en organisaties krijgen een product of toepassing die ingezet kan worden ofwel een voorloper kan zijn tot het inzetten van een AI-oplossing in hun bedrijfsprocessen.
3. De hackathon draagt bij aan de bewustwording voor het bedrijfsleven dat AI een significant effect kan hebben op het oplossen van vraagstukken.

Samen met de HZ en de andere partners wordt gezocht naar een geschikte datum in 2026. De opzet en het draaiboek van het event zijn reeds in gereedheid gebracht.

Ontwikkel proeftuinen

In 2026 wordt gestart met het opzetten van proeftuinen. Deze proeftuinen hebben als doel antwoorden te formuleren op specifieke vraagstukken. We zetten studenten uit de regio in om middels een stageopdracht, samen met de interne experts een vraagstuk aan te vliegen, een proof of concept te ontwikkelen, een experiment uit te voeren of een nieuwe technologie binnen een proces te implementeren.

Eind 2025 zijn potentiële opdrachten geformuleerd. Het opstarten van specifieke proeftuinen is echter afhankelijk van de beschikbaarheid van studenten en de actualiteit van het vraagstuk. Enkele voorbeelden van de geformuleerde opdrachten zijn:

Serious Gaming; De slimme stad; simulaties van beleidskeuzes zoals de effecten van het plaatsen van windmolens.

Digital Twin verkeerssimulatie; het simuleren van scenario's en het effect op verkeersstromen.

Lopende projecten

Zeeuwse Data Alliantie

De ZDA beoogt samenwerking te brengen in data-projecten die een Zeeuws maatschappelijk vraagstuk als onderwerp hebben.

In dat kader gebeurt een aantal zaken:

Kennisplatform

Met de VZG is een keuze gemaakt voor het kennisplatform Pleio.

Er wordt door de diverse Zeeuwse overheden veel samengewerkt maar dat is niet altijd bekend. Het kennisplatform moet ervoor zorgen dat dit soort projecten wel kenbaar gemaakt wordt: zowel voor wat betreft bestaan als resultaten. Rondom projecten worden community's gevormd waarbinnen samenwerkende partners kennis en informatie met elkaar kunnen delen.

VZG en ZDA beogen hierin hetzelfde. Er is in 2025 vastgesteld dat er parallel twee vergelijkbare opdrachten liepen, die we om die reden samen hebben gebracht. Althans, in de keuze om een gezamenlijke selectie te doen voor een kennisplatform. Die selectie is gedaan en de implementatie van het platform doen VZG en ZDA samen.

Bekendheid en evaluatie

Begin 2026 zal de ZDA geëvalueerd worden ten opzichte van de oorspronkelijk ideeën en in het licht daarvan voorzien worden van een actieplan voor de komende jaren.

Er wordt veel samengewerkt; de samenwerkingen hebben behoefte aan meer bekendheid en structurerende richting. Het kennisplatform heeft daarin een belangrijke rol.

Twee belangrijke inzichten komen in ieder geval al naar voren:

- Van specifieke pur sang data-projecten is minder sprake. Het gaat doorgaans (en logischerwijs) om projecten met een maatschappelijk/inhoudelijke vraag, met een data-component in zo'n project;
- Er is meer behoefte aan structurele, langjarige samenwerkingsverbanden dan aan losse, projectmatige samenwerking.

Een jaarlijks datafest

Het datafest is een hackathon waarin studenten van HZ, UCR en Scilda aan de slag gaan om data-science-inzichten te verkrijgen in Zeeuwse maatschappelijke vraagstukken. Zo is er in eerdere edities gekeken naar biodiversiteit i.r.t. klimaatverandering en naar mobiliteitseffecten van brugopening en -sluiting. In 2025 zijn de studenten gedoken in het thema 80 jaar vrijheid in Zeeland.

Een spin-off van het datafest is dat maatschappelijke vraagstukken en het provinciale werk bij studenten onder de aandacht komen. Dat leidt tot stage- en afstudeeropdrachten. Dat is win-win-win voor studenten, onderwijsinstellingen en Provincie. Data-science-kennis wordt in Zeeland opgebouwd en blijft zo (hopelijk) voor Zeeland behouden.

AI-geletterdheid

In samenwerking met HZ, Zeeland Academie en gemeenten is een aantal basistrainingen AI-geletterdheid georganiseerd.

AI-geletterdheid is van belang om als organisatie met kennis van zaken gebruik te maken van kunstmatige intelligentie. Een organisatie moet vanuit AI-wetgeving ook aan kunnen tonen daar zorg voor te hebben gedragen. Door deze trainingen gezamenlijk te organiseren wordt niet alleen efficiency-winst behaald maar wordt vooral gewerkt aan een gezamenlijk Zeeuws begrippenkader rondom AI en leren betrokken medewerkers in Zeeland elkaar kennen, wat samenwerking kan bevorderen.

ArbeidsmarktInZicht

In november 2021 is dit traject gestart, in samenwerking met Etil Research Group (ArbeidsmarktInZicht), met als missie het “genereren van relevante, kwalitatief goede, actuele, toekomstgerichte en toegankelijke arbeidsmarktinformatie die wordt gebruikt door een breed scala aan stakeholders in de regio”.

Dit heeft geleid tot het arbeidsmarktplatform ArbeidsmarktInZicht voor de provincie Zeeland. Het internetplatform is een totaaloverzicht van de regionale arbeidsmarkt en de ontwikkelingen binnen de thema's arbeidsmarkt, onderwijs, economie en skills. Daarmee ondersteunt ArbeidsmarktInZicht de regio Zeeland bij het analyseren en het succesvol aanpakken van lokale en regionale arbeidsmarkt vraagstukken. Het platform wordt continu geoptimaliseerd en verrijkt door middel van verkenningen en verdiepingen op het gebied van arbeidsmarktgerelateerde onderwerpen. Hier gaan we in 2026 mee verder.

Digital Twin

Een digital twin is een virtuele, digitale weergave van een fysieke werkelijkheid. Een digital twin wordt gebruikt als instrument voor samenwerking en besluitvorming, en stelt ons in staat om scenario's door te rekenen en te visualiseren. Wat zijn de effecten van voorgenomen beleidskeuzes? Welke inzichten kunnen we op voorhand krijgen over de gevolgen van keuzes, vóórdat we een keuze in de fysieke omgeving doorvoeren.

De Provincie heeft nu een aantal digital twins in gebruik en in verdere ontwikkeling, onder andere voor North Sea Port District (NSPD) en voor de analyse van infrastructuur en overstromingsrisico's (Interreg project FIER), Signaalkaart Water- en Bodemsysteem (Klimaatadaptatie), maar ook voor de Zuidwestelijke Delta. Ook is de Provincie de samenwerking aangegaan met HZ en DCC-Kenniscentrum om een toolbox voor scenario-analyse te creëren. Deze toolbox zal in eerste instantie fungeren voor vraagstukken rondom Zeeland 2050 en de gebiedenaanpak Veerse Meer. Waar vraagstukken nog veelal binnen één beleidsterrein worden opgepakt, kijkt de toolbox integraal naar wederzijdse beïnvloeding van keuzes over meerdere beleidsterreinen.

Het North Sea Port District-project is voor digital twinning een samenwerking aangegaan met het Ministerie van VRO, de Vlaamse overheid, North Sea Port havenbedrijf, Zeeuwse en Vlaamse gemeenten en andere NSPD-partners. Een digital twin helpt ons beter grens overstijgend samen te werken aan diverse ruimtelijke opgaven waarmee de ruimtelijke puzzel in het NSPD gebied gelegd kan worden. Een aanvraag voor Europese subsidiëring loopt.

Binnen de digital twin FIER is een serious game ontwikkeld. Door het koppelen van diverse informatiebronnen draagt de serious game bij aan een effectieve en efficiënte advisering en besluitvorming aangaande crisisbeheersing en rampenbestrijding. Met deze game kunnen beslissers op realistische wijze door verschillende scenario's getraind worden. Met het geleerde kunnen plannen en procedures naar inzicht aangescherpt worden.

Waar digital twinning als fenomeen nog in ontwikkeling was, is het in 2025 een essentieel deel van het provinciale digitaliseringspalet geworden.

Alle digital twins zijn te vinden op: <https://virtueel.zeeland.nl>.

Mobility as a Service (MaaS)

Provincie Zeeland streeft naar de uitrol van een MaaS-applicatie die vanaf 1 januari 2026 beschikbaar is voor reizigers.

De MaaS-app moet het mogelijk maken om verschillende modaliteiten in Zeeland eenvoudig te plannen, boeken, reizen en betalen. Dit draagt bij aan:

- een betere mix van mobiliteit;
- verbeterde bereikbaarheid en leefbaarheid in zowel stedelijke als landelijke gebieden;
- een aantrekkelijker vestigingsklimaat;
- verduurzaming van vervoer door alternatieven voor de auto inzichtelijk te maken.

Binnen de Regionale Mobiliteitsstrategie Zeeland (RMS) speelt MaaS een belangrijke rol. Mobiliteit is een bepalende factor voor de leefbaarheid van Zeeland. De leefbaarheid wordt onder druk gezet door de combinatie van een kwetsbaar mobiliteitssysteem en het verdwijnen van voorzieningen uit kleine kernen en dorpen. De bereikbaarheid is uitermate belangrijk om de leefbaarheid in landelijke omgeving van Zeeland te garanderen. Daarnaast zijn goede verbindingen van en naar de om Zeeland heen liggende steden nodig om er voor te zorgen dat inwoners en bezoekers van Zeeland kunnen profiteren van de voorzieningen in (groot)stedelijke gebieden.

Voor het vestigingsklimaat zijn goede verbindingen binnen Zeeland en snelle verbindingen met omliggende stedelijk gebied essentieel. Imago-onderzoek laat zien dat voor verschillende leeftijdsgroepen, bij de overweging om zich in Zeeland te vestigen, bereikbaarheid bij de belangrijkste vestigingsfactoren hoort en van die belangrijkste factoren het laagste rapportcijfer krijgt. Daarnaast speelt als factor de groei van het toerisme en de steeds langer wordende toeristische periode, wat een steeds groter wordende drukte op het Zeeuwse wegennet met zich meebrengt. Ook biedt mobiliteit juist een mooie (belevings) factor om Zeeland te verkennen.

Doordat de MaaS-app gekoppeld is aan actuele informatie van de verschillende mobiliteitsmogelijkheden kan de reiziger onderweg ook nog keuzes bij stellen. Om de MaaS-apps in Zeeland optimaal te benutten is het belangrijk dat de volledige mix van mobiliteit hierop worden aangesloten. Het ministerie van I&W heeft aangeboden Zeeland te helpen in het aansluiten van de diverse mobiliteiten naar de MaaS-apps.

De mix van mobiliteit zal bestaan uit onder andere:

Openbaar vervoer

- Trein
- De Flex
- Bus
- Westerschelde Ferry

Georganiseerd fijnmazig vervoer

- WMO-vervoer (voor mensen met een indicatie)
- Vervoer voor specifieke doelgroepen: Leerlingenvervoer, vervoer in het kader van de Jeugdwet, vervoer in het kader van de Participatiewet en vervoer van/ naar de
- dagbesteding
- Deeltaxi en deebussen
- Buurtbus
- Mobiliteitsconcepten gebouwd op vrijwilligers
- Deelmobiliteit (Fiets, scooter en/ of auto)

Het project kunnen we los van toekomstige integraties als succesvol zien en afsluiten.

Data Governance

Data governance is het proces van het reguleren, controleren en plannen van het gebruik van gegevens binnen een organisatie. Het omvat de processen, beleidsregels en procedures die nodig zijn om ervoor te zorgen dat gegevens betrouwbaar, consistent en veilig zijn.

Data Governance is voor de provincie een samenspel tussen landelijke aanpak en hetgeen waar we ons zelf op moeten organiseren. Landelijk is data governance verbonden aan de ambities en noodzaak zoals die in 2025 zijn uitgesproken in de Nationale DigitaliseringsStrategie. Data, en daarmee data management en data governance, zijn in de NDS aangemerkt als van groot belang voor een goed functionerende digitale overheid. Elementen daarvan zijn de Interbestuurlijke DataStrategie respectievelijk het Federatief DataStelsel. Het gaat daarbij om een reeks van afspraken en standaarden om data beter te kunnen delen tussen overheden en uitvoeringsinstanties. Dat is nodig voor directe dienstverlening en voor data-inzichten ten behoeve van beleidsvorming.

De Provincie Zeeland is via diverse gremia actief verbonden aan deze landelijke aanpak (IPO, NORA, IBDS-realiseratie, ICTU).

De data governance (en het data management) voor de eigen provinciale organisatie geven we vorm via het DAMA-raamwerk. Dat is een internationaal erkende standaard om je data-organisatie in te richten. Deze standaard ligt ook ten grondslag aan het interprovinciale raamwerk voor data governance.

In 2025 zijn we de data-organisatie om gaan vormen van een organisatie waar kennis rondom data in individuele personen geborgd is, naar een organisatie waar deze kennis in processen en systemen verankerd wordt. Dit proces zal in 2026 verder worden uitgevoerd. Zo komen we als organisatie op een hoger data-volwassenheidsniveau. Dat is niet alleen van belang voor ons eigen data-gebruik maar ook om een vertrouwde data-partner te zijn in de regio (gemeenten, RUD, Veiligheidsregio, waterschap e.d.) als in landelijke data-verbanden.

Denk ook aan het belang van data om, samen met de Zeeuwse partners, te komen tot eenduidige inzichten in onze regio; nodig om een integraal beeld te vormen over Zeeland 2050.

Daarom is in 2025 ook gewerkt aan een (interprovinciaal) begrippenkader alsmede het kader voor metadata-management. Dat zorgt ervoor dat we als diverse overheden dezelfde taal spreken; dat we dezelfde definities hanteren. Dat maakt data optelbaar, vergelijkbaar en herbruikbaar. Metadata geven informatie over inhoud van datasets (wat zie ik nu eigenlijk?) en metadata maken data beter vindbaar.

Weet wat je aan data in huis hebt

Een belangrijke stap die we tevens in 2025 gezet hebben is de inventarisatie van welke datasets we als Provincie zoal gebruiken en bijhouden. Deze data-inventarisatie is in een register opgenomen en is intern gepubliceerd. Het gaat om ca. 600 datasets over allerlei beleidsterreinen.

De inventarisatie geeft gelegenheid om afspraken vast te leggen rondom data-gebruik (in datacontracten) en om relevante datarollen toe te kennen die nodig zijn om data actueel en op orde te houden. Deze stap is in gang gezet en ronden we af in 2026.

Door te gaan monitoren op data-kwaliteit komen we op weer een hoger plan in de data-volwassenheid. De monitoringsstap willen we in 2026 zetten.

Internet of Things

Inmiddels is een robuuste generieke voorziening opgeleverd voor de verwerking van IoT sensordata via LoRa Zeeland en SensorBucket naar de data architectuur van Provincie Zeeland en Waterschap Scheldestromen. Het systeem is volledig ontwikkeld op basis van open source en daarmee is de software herbruikbaar voor andere partijen, zowel binnen als buiten de provincie. Deze keuze om open source toe te passen sluit volledig aan op het overheidsbrede beleid. Verder is de keuze voor deze voorziening bewust gemaakt om zoveel mogelijk leveranciersafhankelijk, zo efficiënt mogelijk data in te winnen en zo flexibel mogelijk innovatieve wijzigingen in de systemen te kunnen doorvoeren.

Op dit moment wordt het systeem al actief gebruikt voor het verwerken van data vanuit diverse sensoren t.b.v. ondersteuning van provinciale beleidsontwikkeling, bijvoorbeeld fijnstofsensoren inclusief datakoppeling RIVM, Stikstofsensoren, Trilling sensoren Zeelandbrug, Waterpeilsensoren, Zoet-zoutwater sensoren. Binnen de provinciale beleidsontwikkeling worden hiermee nu al aanzienlijk kosten en inzet bespaard.

In 2026 ligt de nadruk op afronden van de voorbereidende fase zodat op 1 januari 2026 de omgeving volledig in beheer kan worden genomen.

Digitaal verder

Op basis van de behoefte inventarisatie en gesprekken met de K&I netwerken is het projectplan gebaseerd op drie pijlers: bewustwording, strategische inbedding van digitalisering binnen de ondernemingen en praktisch aan de slag met technische, financiële en organisatorische uitdagingen. Concreet is het projectplan onder te verdelen in een aantal verschillende elementen. Zo worden er met de K&I netwerken verschillende soorten events georganiseerd, waarin actief gezocht wordt naar synergie tussen de netwerken en crossovers. Deze events kunnen specifiek zijn op de behoefte van een K&I netwerk of generiek op onderwerpen die relevant zijn voor meerdere K&I netwerken. Te denken valt dan aan thema's zoals technologische ontwikkelingen (bijvoorbeeld Artificial Intelligence (AI), cyber security), Human Capital (personeelstekort, skills, arbeidsproductiviteit) en robotica.

Voor 2025 staan in overleg met de K&I netwerken al een aantal overkoepelende events op de planning. Ook zal worden aangesloten bij de reeds bestaande (jaar)events van de verschillende K&I netwerken. De in Digitaal Doen Zeeland zeer succesvolle voucherregeling krijgt een vervolg. Hierin krijgen de K&I netwerken zelf een grotere rol en verantwoordelijkheid en is er minder sturing vanuit het programma. Succesvolle cross-sectorale samenwerkingsverbanden krijgen vanuit het digitaliseringsprogramma ondersteuning bij het aanvragen van (Europese) subsidies. Ook is er specifieke aandacht voor communicatie en inspiratie. De succesverhalen van ondernemers en de netwerken worden gedeeld, zoals ook bij Digitaal Doen Zeeland gebruikelijk was.

Events

- Alle K&I netwerken zijn actief betrokken bij Digitaal Verder. Uiteraard zien we verschillen in activiteitsniveaus maar die zijn te verklaren door de omvang en slagkracht van de netwerken.
- In 2025 zijn er in totaal 24 events georganiseerd waarin digitalisering centraal stond en waarbij Digitaal Verder een rol had (soms als initiatiefnemer, soms als katalysator).
- Totaal aantal bezoekers van deze events is bijna 1.000.

4 inspiratietours
6 overkoepelende events
14 K&I netwerk events

- Hierbij zijn alle K&I netwerken aangehaakt.
- We lopen wat voor op schema vwb de eventplanning maar ook vwb de uitgaven. Als project is de behoefte van de netwerken leidend.

Vouchers

De aanvragen voor de digitaliseringsvouchers lopen inmiddels goed. Hierbij zijn nog niet alle netwerken even actief. Zo heeft Food Delta al hun volledige voucherbudget al gebruikt, maar hebben Viazorg en Circulair Bouwen nog geen enkele voucher uitgereikt.

Er zijn momenteel 7 vouchers toegekend en nog zo'n 5 in aanvraag. We hebben dan zo'n 30% van het budget gebruikt. We overwegen een herverdeling van het voucherbudget over de netwerken.

Projectontwikkeling

Er is momenteel één relatief groot project in ontwikkeling. Dit wordt een OP-Zuid aanvraag rond de inzet van humanoid robots waaraan Zehpyros, Schelde Safety Network en KicMPi deelnemen, met een groot ook een groot belang voor Zeeland Connect. Hiernaast zal er waarschijnlijk een Zeeland in Stroomversnelling (haalbaarheidsstudie) aanvraag geschreven worden rond het oprichten van een Lab voor Vision Technologie. Hieraan zullen naar verwachting alle K&I netwerken deelnemen. Ook hier liggen we prima op schema wvb activiteiten en uitgaven.

Aanvullend

De K&I netwerken zijn enthousiast over het project. Het geeft ze voldoende vrijheid om budget in te zetten maar ook voldoende inhoudelijke synergie door de samenwerking. Kruisbestuiving bij events is tevens erg waardevol.

HCA Boost IT

BoostIT Zeeland brengt organisaties uit diverse sectoren samen in een meerjarige inspanning om:

- Digitaal talent in Zeeland te behouden, te ontwikkelen en aan te trekken;
- De IT-community in Zeeland blijvend te versterken;
- Het imago van IT te verbeteren.

BoostIT is het startpunt van een beweging waarin ondernemers, organisaties, onderwijsinstellingen en overheden in Zeeland hun lokale samenwerkingen intensiveren en versterken, met als doel een veerkrachtige arbeidsmarkt op het vlak van digitalisering en IT.

Het projectplan is af en in juni akkoord bevonden. De HZ is er niet over uit welke financiering ze willen aanvragen. Het lukt niet om ze te stimuleren over te gaan tot actie. Het project staat om deze reden on hold.

CTRL

Met het programma CTRL beoogt Dockwize de komende jaren via gemeentes en ondernemersverenigingen 150 ondernemers de kansen van digitalisering voor hun eigen onderneming te laten zien en deze ondernemers te voorzien van een gericht digitaal actieplan voor zijn/haar onderneming in de gebieden klant & markt, organisatie, toelevering & keten waar in alle onderdelen digitale veiligheid als vaste paragraaf is meegenomen ter uitvoering.

Dockwize ziet voor de Zeeuwse ondernemers een ondersteuningsbehoefte in het digitaal huishouden van zijn/haar onderneming. Deze ondersteuningsbehoefte past binnen de APK lijn van Dockwize waar zij de bewustwording van ondernemers vergroten en een actieplan aanleveren om te werken aan hun toekomstige weerbaarheid. De praktijk leert dat er een grote afstand is tussen het abstracte begrip 'digitalisering' en de dagdagelijkse gang van zaken in het Zeeuwse Midden- en Kleinbedrijf. Zeker

voor de kleinere bedrijven blijft het een 'ver van mijn bed show'. De vertaling naar de eigen bedrijfsvoering blijkt lastiger dan gedacht, terwijl de noodzaak juist toeneemt.

Daarnaast worden er uit gesprekken met ondernemers drie bedreigingen zichtbaar die de digitale weerbaarheid verminderen:

Ten eerste is er een digitale kloof merkbaar tussen de huidige ondernemersgeneratie en de nieuwe, wat een remmende werking heeft.

Het onvoldoende inspelen op de digitaliseringskansen is ook een reden van de leegloop van hoogopgeleiden naar de Randstad en/of het niet terugkeren naar Zeeland na een studie elders.

Ten slotte ziet Dockwize een toenemende belangstelling voor zaken die met digitale veiligheid te maken hebben, maar onduidelijk blijft waar kansen en bedreigingen liggen voor de eigen onderneming.

Het programma start met de bewustwording van de ondernemers van hun huidige situatie. Dat wordt gevolgd door het laten zien welke voordelen digitalisering voor hem of haar in de praktijk heeft. Het wordt een praktisch programma met workshops die de abstracte voordelen voor bedrijven vertaalt naar innovaties in de eigen specifieke situatie. Onderwerpen zoals AI (artificiële intelligentie) worden hierin meegenomen.

Centraal hierbij staan de vier thema's interne organisatie, de verbinding met klant & markt, de relatie met leveranciers en de gehele keten en de digitale veiligheid bij dit alles. De praktische inpassing wordt verder versterkt door de combinatie van het aanboren van experts, groeps kennis, ervaringsdeling tussen ondernemers, individuele aandacht voor deelnemers door businesscoaches, en het aanhaken van relevante brancheverenigingen zoals het Platform Veilig Ondernemen (PVO). Het programma wordt in samenwerking met gemeentes en ondernemersverenigingen in de betreffende gemeente uitgevoerd.

Om de ontwikkeling af te ronden en te valideren hebben we op 25 november in de avond een proefsessie met 7 ondernemers en 2 partners.

Behaalde resultaten tot nu toe:

- Verbonden gemeentes : 8 (10)
 - Kapelle, Tholen, Reimerswaal, Borsele, Terneuzen (incl. Sluis en Hulst), Schouwen-Duiveland, Goes en Vlissingen.
- Aantal lanceeravonden (afhankelijk van mogelijkheden gemeentes)
 - Kapelle en Terneuzen
- Aantal ingevulde quickscans: 52
- Aantal inschrijvingen: 26
- Aantal per gemeente
 - Kapelle: 6
 - Terneuzen/hulst: 10
 - Tholen: 1
 - Goes: 4

- Borsele: 2
- Vlissingen: 3
- Aantal verbonden partners
 - PVO, doet actief mee in de sessies
 - Impuls, betrekken we in de themasessie voor maakindustrie en productie vraagstukken (verbinden van beide programma's)
- Aantal verbonden experts
 - 15 verspreid in de regio

Campagnes zijn volop gestart en met de gemeentes waar nog geen kennismakingsavond is georganiseerd zijn ze gepland november 2025, december 2025 en januari 2026 (februari in Goes). Start programma met de eerste groep is voorzien in februari (waarschijnlijk in Terneuzen).

European Digital Innovation Hub Zuid-Nederland

In Europa komen steeds meer EDIH's (European Digital Innovation Hubs). Deze innovatiehub is een non-profit samenwerkingsverband dat bedrijven binnen het MKB helpt om verder te digitaliseren. In Nederland zijn er vijf van deze hubs voorzien, waarvan één in Zuid-Nederland. Binnen de EDIH bieden Impuls, TNO en andere partijen diverse activiteiten aan om bedrijven te ondersteunen. Het accent ligt daarbij op de proces- en maakindustrie. Ondersteuning gebeurt door middel van testruimtes, netwerkactiviteiten, en trainen en opleiden van (potentiële) medewerkers.

Voortgang

Terugblik EDIH 1.0

- Looptijd: 3 jaar (2023 t/m 2025)
- Totale omvang van 7,1 Miljoen euro
- Consortium van 14 partijen: ROM's, Industrieverenigingen en Kennisinstellingen
- Vier focusgebieden: Test Before Invest, Skills & Training, Finance & Funding en (Inter)nationale netwerken

Onder de vlag KLIKOPMORGEN.nl:
301 ondernemingen voorzien van expertadvies.
171 workshops gegeven.
5718 deelnemers aan events.

Nieuwe call: EDIH 2.0

- Versterken & opschalen van het bestaande EDIH-netwerk
- Extra nadruk op toepassing van AI oplossingen bij MKB
- Doorontwikkeling van successen van EDIH 1.0
- Focus op versnelling en bredere uitrol van bewezen diensten
- Looptijd: 1 januari 2026 t/m 31 december 2028
- Totale omvang van 5,8 Miljoen euro

De subsidieaanvraag voor EDIH 2.0 is reeds binnen en zal uiterlijk in januari 2025 voorgelegd worden aan GS.

AI bewustwording filmreeks

De productie is sinds september 2025 in volle gang. In januari 2026 worden zes afleveringen opgeleverd. De serie is gericht op bewustwording, inspiratie en verkenning van AI gerelateerde vraagstukken, zoals ook ethiek en veiligheid. De serie richt zich op verschillende sectoren en een vooruitblik richting het jaar 2050. Daarnaast levert het practoraat van Scalda een rapport inzake 'de staat van AI in Zeeland' als meetpunt en referentiepunt voor de toekomst.

In Q1 2026 zal de serie en de rapportage middels een première event gelanceerd worden.

AI samenwerking in Zeeland

Met AI Zeeland leggen we het fundament voor de samenwerking op het gebied van AI in de regio. We inventariseren stakeholders en brengen deze bij elkaar. Het project kent de volgende pijlers:

- Aandacht te geven aan de kansen, mogelijkheden en risico's van AI voor de Zeeuwse economie, waaronder ook zorg, onderwijs en andere non-profit sectoren;
- Onderzoeken wat AI voor de provinciale organisatie kan betekenen. Waarbij aandacht wordt gegeven aan de gevolgen voor de interne bedrijfsvoering in zowel middelen, uitvoeringskracht als de mogelijke gevolgen voor de ICT-systemen;
- Samen werken met kennisinstellingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties om bewustwording te creëren en trainingen aan te bieden voor het ontwikkelen en toepassen van betrouwbare en veilige AI-systemen;

Het project begint zich nog in de initiatieffase. De eerste verbindingen en verkenningen met stakeholders hebben plaatsgevonden.

Onderzoek AI Hub

Middels een AI hub willen we de samenwerking i.h.k.v. AI binnen de regio versterken en bestendigen. De AI hub vormt een schakel tussen landelijke en regionale AI activiteiten en spelen een rol in het verbinden en betrekken van lokale bedrijven, kennisinstellingen en andere organisaties die werken met AI in Zeeland. Dit stelt ons in staat om in te spelen op de specifieke behoeften van verschillende regio's en om de adoptie van AI-oplossingen lokaal te versnellen.

Begin 2025 is het lidmaatschap voor de AI coalitie aangevraagd als eerste stap.

Het project begint zich nog in de initiatieffase. De eerste verbindingen en verkenningen met stakeholders hebben plaatsgevonden.

Implementatie omgevingswet

De Omgevingswet is per 1 januari 2024 in werking getreden. De Provincie Zeeland is aangesloten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Daarvoor is er software ingericht om vergunningaanvragen te kunnen ontvangen, om samen te kunnen werken met externe partijen aan vergunningen, en om Omgevingsdocumenten zoals Visie, Verordening, Programma's en Projectbesluiten te kunnen publiceren naar het DSO. Het DSO brengt de aanvraag van een omgevingsvergunning, de onderliggende wetten en (provinciale) regelgeving en het opvragen van informatie over de eigen leefomgeving bij elkaar.

Provincie Zeeland heeft initieel de Omgevingsverordening en de Omgevingsvisie vastgesteld en gepubliceerd naar het DSO en deze worden jaarlijks geactualiseerd. Daarnaast zijn programma's opgesteld en gepubliceerd waarin de uitvoering van het wettelijk en provinciaal kader nader wordt uitgewerkt. Ook zijn projectbesluiten gepubliceerd die door externe partijen worden opgesteld en waar voorafgaand aan publicatie soms nog een bewerkingsslag moet gebeuren om aan de standaard voor publicatie (STOP/TPOD) te voldoen. Dit alles vraagt een inspanning die veel tijd en menskracht kost, omdat dit werk nog relatief nieuw is.

We constateren dat de kennis in de organisatie om omgevingsdocumenten op te stellen zodat ze voldoen aan de vereiste standaard onvoldoende geborgd is. In 2025 is daarom het serviceteam Omgevingswet ingericht die de organisatie kan ondersteunen bij de uitvoering van de omgevingstaken. Verder is er aandacht geweest voor het omgevingsbewust maken van de organisatie door o.a. de e-learning omgevingswet die breed is uitgezet binnen de organisatie en door het geven van presentaties. Voor 2026 hebben we in beeld om de organisatie nog meer te begeleiden en van informatie te voorzien zodat het proces rondom het werken met omgevingsdocumenten inclusief besluitvorming en publicatie steeds soepeler gaat verlopen. Het Serviceteam staat klaar om vanaf het beginstadium in de ontwikkeling van omgevingsdocumenten mee te kijken en te voorzien van advies.

Het serviceteam is nu compleet, nieuwe medewerkers moeten nog verder ingewerkt worden. De eerste opleidingen voor de organisatie zijn geregeld. Het Omgevingswet-bewust zijn in de organisatie behoeft nog aandacht.

Implementatie digitale wetgeving

Provincie Zeeland wil het beste voor Zeeland en de Zeeuwen. Via het coalitieakkoord Met Zeeland, voor Zeeland 2023-2027 bouwen we aan de toekomst van Zeeland. Om dat te doen hebben we als organisatie de basis graag goed op orde en zorgen we tegelijkertijd voor vernieuwing. Via het project implementatie digitale wetgeving geven we uitvoering aan de Woo, Wdo, Wmebv, Wep, Dienstenwet en SDG binnen Provincie Zeeland.

De Wmebv geeft de burger het recht om elektronisch berichten aan een bestuursorgaan te zenden op een door het bestuursorgaan bepaalde wijze. De wet wijzigt de Algemene wet bestuursrecht en regelt dat burgers en bedrijven het recht krijgen om elektronisch zaken te doen met de overheid. De wet is op 9 mei 2023 aangenomen door de Eerste Kamer en treedt op 1 januari 2026 in werking. Door de wet moeten bestuursorganen de digitale kanalen aanwijzen die inwoners en ondernemers kunnen gebruiken om met de overheid te communiceren. Bij het gebruik van de digitale weg gelden nieuwe waarborgen, zoals notificatie, ontvangstbevestiging en termijnverlenging bij storing.

De Single Digital Gateway geeft inwoners en bedrijven toegang tot digitale overheidsdienstverlening in de Europese Unie. Dat gebeurt met het portaal 'Your Europe'. Deze centrale toegangspoort verwijst gebruikers door naar de juiste websites in de verschillende lidstaten. Via Your Europe kunnen burgers en bedrijven op een eenvoudige manier betrouwbare informatie vinden over overheidsdiensten, -producten en -procedures in Europa. Sommige procedures kunnen ze bovendien online doorlopen.

De Wdo:

- regelt dat burgers en bedrijven veilig en betrouwbaar kunnen inloggen bij de overheid;
- biedt uitgangspunten voor informatiebeveiliging en de verwerking van persoonsgegevens;
- regelt verplichtingen rondom standaarden voor veiligheid;
- regelt de digitale toegang tot publieke dienstverlening voor burgers en bedrijven.

Alle werkzaamheden zijn gericht op de invoering per 1 januari 2026. Een aantal zaken moeten nog afgerond worden. Wat in ieder geval nog moet gebeuren:

- Webformulieren maken

- Dienstverleningsconcept (inclusief kanalenstrategie) vaststellen
- Openstellingsbesluit digitale kanalen Provincie Zeeland vaststellen

Financieel

73008 Digitale Agenda Proces	Begroting
Begroot	€ 81.200,05
Gerealiseerd	€ 35.716,94
Toekomstige uitgaven 2025	€ 20.000,00
Ruimte/Tekort	€ 25.483,11

73007 Digitale Agenda Uitvoering	2025
Begroot	€ 221.240,00
Gerealiseerd	€ 99.876,34
Doorgeschoven 2026	€ 31.000,-
Toekomstige uitgaven 2025	€ 32.000,-
Ruimte/Tekort	€ 58.363,00

In bovenstaand overzicht is een onderbesteding te zien. Deze onderbesteding kent verschillende oorzaken:

- Een deel van de kosten van het project AI bewustwording filmreeks komt ten laste van het budget van 2026 aangezien het product in Q1 2026 volledig wordt opgeleverd. (15k)
- Een deel van de kosten van het project Onderzoek AI hub komt ten laste van het budget van 2026 aangezien het product in Q1 2026 volledig wordt opgeleverd. (22k)
- De begrote kosten voor het project HCA Boost IT zijn niet gerealiseerd vanwege vertraging bij een partner. Deze kosten zijn opgenomen in de begroting van 2026. (15k)
- De kosten voor het lidmaatschap van de AI coalitie waren minder aangezien het een lidmaatschap voor het tweede deel van 2025 betrof. (8k)
- De benodigde middelen voor de Data Alliantie Zeeland betroffen minder dan begroot. (13k)